

famling er vigtigt at tage i Betragtning. Jeg er for mit Vedkommende den største Modstander af, at religiøse Sager skulle behandles i en saadan Forsamling som vor, og har fra først af været en Modstander af, at Kirkeforholdene bleve ordnede saaledes, som de nu engang ere ordnede i Grundloven; men nu ere de engang ordnede saaledes. Derimod kan der fra Rigsdagsmænds Side, fra de forskellige Indbringere af Lovforslag og ogsaa fra Regjeringens Side gjøres Alt for, at disse Forhold blive berørte med den Takt og med den Omhu, som saadanne Forhold kræve. Det Spørgsmaal, den ærede Cultusminister omtalte, var blandt Andet Diöfenterloven, som udkom for nogle Aar tilbage; han sagde, at denne Lov var ikke kommen frem uden stor Modstand. Jeg maa dertil gjøre den Bemærkning, at den Gang, denne Lov kom frem, da vare Meningerne heri Landet i høj Grad forvirrede, og Mænd, der kjendte det bedre, hidroge Alt til at forvirre disse Meninger blandt Folket, og det var derfor, at denne Lov kostede saa overordentlig at faae frem; men siden den Tid tør jeg antage, at der i Folket er kommet en saa betydelig Klarhed i disse Forhold, at Forholdene have forandret sig i den Grad, at den ærede Cultusminister, da jeg for nogen Tid siden berørte et Forhold, meente, at dette Forhold var afgjort ved denne Lov. Det var saa naturligt, at det den Gang kunde være afgjort, men det blev ikke den Gang afgjort, og det blev ikke afgjort, fordi der her var frembragt en saa ganske mageløs Forvirring af Mænd, der efter deres theologiske Dannelse, Folk, der havde studeret mere end otte Dage, maatte vide, at det hang anderledes sammen i Folket. Det, som maa være vort Hovedspørgsmaal og som jeg er vis paa, at den ærede Cultusminister — desværre have vi en saadan — vil søge at bringe Orden i, og hvorved vi undgik alle den Slags Forslag som dette, der reiser en saadan Opposition heri Salen, det var, at alle de nærværende saakaldte kirkelige Handlinger gik over til at blive simple borgerlige Handlinger, saaledes, at man istedetfor Daabsattester fik Fødselsattester, at man istedetfor Confirmationsattester fik Attest for Udskrivning af Skolen, at

man istedetfor Bielsesattester fik Attest fra vedkommende Dyrighed om, at der var indgaaet lovligt Egtteskab, at man istedetfor Attest for, at En var begravet af Præsten, fik Attest for, at han var anmeldt for vedkommende Dyrighed som død, og at disse skulde gjælde i alle borgerlige Forhold, istedetfor at Præsterne nu meddele kirkelige Attester, der da gaae omkring som borgerlige Attester. Det er det Spørgsmaal, vi skulle see at faae afgjort, og faae afgjort alle det Slags borgerlige Forhold; thi saa bliver det religiøse Spørgsmaal der, hvor det skal være, saaledes, at det ikke behøver at trænge sig ind i denne Sal, hvor det saarer saa mange ømme Samvittigheder. Den ærede Cultusminister og den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 3die Valgfreds (Hammerich) omtalte, hver for sig, et Forhold, som kunde bringes herind og gjøres til Gjenstand for en rolig, idenskabsløs Forhandling. Det ene Spørgsmaal, hvorvidt de nærværende Sognekirkegaarde kunde bruges af samtlige Troesfamsfund, maa en Gang komme til Afgjørelse; men, naar det afgjøres paa en simpel og naturlig Maade derhen, at Kirkegaarden ikke tilhører et enkelt Samsfund, men derimod er Begravelsesplads for Communen, saa vilde alle det Slags Spørgsmaal og, blandt Andet, et Dyrtrin, som vi for nogen Tid siden have seet paa en Kirkegaard her i Kjøbenhavn, aldeles falde bort. Det andet Spørgsmaal er det, som den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 3die Valgfreds (Hammerich) har berørt, nemlig Spørgsmaalet om disse Samsunds Forhold til Skolevæsenet. Jeg vilde ønske, at der ikke var denne Distinction mellem de forskellige anerkjendte Samsfund. Det var mig hjært, om Regjeringen ogsaa, hvad det papistiske og det mosaiske Samsfund angaaer, vilde lægge deres Skolevæsen ind under Folkekirken almindelige Skoledirection og behandle det paa en og samme Maade; det vilde jeg allerhelst ønske. Iblandt Andet vilde jeg ogsaa ønske, netop i Betragtning af den Ordning, jeg her har paapeget i enkelte Træk, at den Bestemmelse, at Lærerne i Skolerne skulle være theologiske Candidater, hvorved atter det kirkelige Spørgsmaal skubbes ind, og hvorved man kommer til at røre ved det Slags kildne og delicate